

УДК 332.146.2(477)

ANALYSIS OF THE MECHANISM OF APPLICATION OF INSTRUMENTS TO ENSURE THE COMPETITIVENESS OF THE REGION АНАЛІЗ МЕХАНІЗМУ ЗАСТОСУВАННЯ ІНСТРУМЕНТІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ РЕГІОНУ

Krivosheya E. V./Кривошея Є.В.

aspirant/aspirant

ORCID: 0000-0003-3596-7767

*State biotechnological university, Kharkiv, Alchevsky, 44, 61002**Державний біотехнологічний університет, Харків, Алчевських, 44, 61002*

Анотація. Сучасні умови функціонування регіональних соціально-економічних систем передбачають формування та реалізацію конкурентних переваг розвитку. Тому нагальною потребою є розробка дієвої регіональної політики сприяння розвитку перспективних, соціально орієнтованих сфер економіки. Систематизація інструментів впливу на конкурентоспроможність, забезпечує їх комплексне використання дієвим методом у відповідному механізмі, що розглядається як рушійна сила системи управління. Тому набуває актуальності наукове обґрунтування механізму забезпечення конкурентоспроможності регіону.

В статті обґрунтований механізм застосування інструментів забезпечення конкурентоспроможності регіону, наведено складові механізму забезпечення конкурентоспроможності регіону та особливості їх функціонування. Доведено, що метою застосування інструментів управління регіональним розвитком є максимізація ефективності використання ресурсів регіонів для підвищення привабливості регіону для фінансового та людського капіталу

Ключові слова: механізм, інструменти, конкурентоспроможність, підприємницька діяльність, регіон.

Вступ

Сьогодні стратегічне управління конкурентоспроможністю повинно розглядатися з позиції ефективного управління підприємницькою діяльністю з метою підвищення добробуту громадян (населення регіону). Створення конкурентних переваг неможливе без стратегічного бачення процесу управління. Використання ефективного підходу до стратегічного планування полягає у застосуванні інструментів забезпечення конкурентоспроможності для досягнення визначеного результату. В свою чергу застосування моніторингу процесу стратегічного управління є необхідною умовою підвищення регіональної конкурентоспроможності в довгостроковій перспективі.

Дослідження напрямів та пріоритетів регіональної програми розвитку, використання дієвих інструментів розвитку, інституціональне забезпечення процесу, розроблення принципів моніторингу заходів підвищення регіональної конкурентоспроможності є нагальною потребою. Використання ефективних інструментів для створення концепції регіональної конкурентоспроможності спроможне створити дієвий механізм розвитку підприємницької діяльності.

Основний текст Формування інструментів забезпечення інноваційної чи технологічної конкурентоспроможності підприємницької діяльності залежить від етапу економічного розвитку регіону. На сучасному етапі формування

інструментів відбувається як продовження наявних схем із врахуванням очікуваних позитивних ефектів. Інструменти не є самостійними механізмами, тому формуються на основі системного підходу, який означає, що для вирішення конкретних проблем необхідні додаткові підходи до багатовимірних аспектів інноваційно-технологічної діяльності [1].

Для ефективного застосування інструментів управління регіональним розвитком необхідним є взаємоузгодження інтересів всіх його учасників. Ця особливість функціонування механізму застосування інструментів управління регіональним розвитком зумовлює такі принципи застосовування інструментів управління регіональним розвитком: конституційності та законності; просторового узгодження дій всіх суб'єктів регіонального розвитку; неодмінності забезпечення цілісності регіону; прийняття рішень та надання базових суспільних і бізнес-послуг на найближчому до кінцевого споживача рівні за умови максимальної ефективності використання ресурсів; узгодження цілей, пріоритетів і дій суб'єктів регіонального розвитку; прозорості діяльності суб'єктів регіонального розвитку; задовольняти потреби нинішнього покоління з урахуванням інтересів майбутніх поколінь; врахування та збереження досвіду попереднього розвитку регіонів; ефективне використання ресурсів; досягнення поставлених цілей [2-3].

Як і будь-який процес управління, ефективне управління розвитком регіону має складатися із виконання функцій планування, організації, мотивації та контролю, що здійснює Відповідно першочерговим завданням є створення ефективного організаційного механізму відпрацювання та реалізації рішень у сфері управління регіональним розвитком, що будуть враховувати думку всіх заінтересованих сторін та забезпечувати виконання всіх загальних функцій менеджменту завдяки застосуванню загального інструментарію менеджменту (Рис. 1).

Інструменти забезпечення конкурентоспроможності регіону доцільно поділити на три основні групи: організаційно-планувальні, метою застосування яких є упорядкування та спрямування діяльності суб'єктів регіонального розвитку; інфраструктурні, метою застосування яких є забезпечення необхідних умов функціонування; ресурсні, метою застосування яких є перерозподіл ресурсів між суб'єктами регіонального розвитку.

Результатом функціонування механізму організаційно-планувальної групи інструментів має бути перш за все забезпечення прогнозування та планування розвитку регіону й управління ним. Важливою є та особливість, що після початку застосування остання група механізмів стає першою у циклі застосування інструментів регіонального розвитку, оскільки передбачає подальше корегування власне механізму відпрацювання та реалізації рішень у сфері управління регіональним розвитком.

Як і управління розвитком регіону загалом, використання кожного інструмента має складатися із виконання загальних функцій менеджменту: планування, організації, мотивації та контролю. З іншого боку, між інструментами управління регіональним розвитком та загальними функціями менеджменту існує безпосередній зв'язок [4].

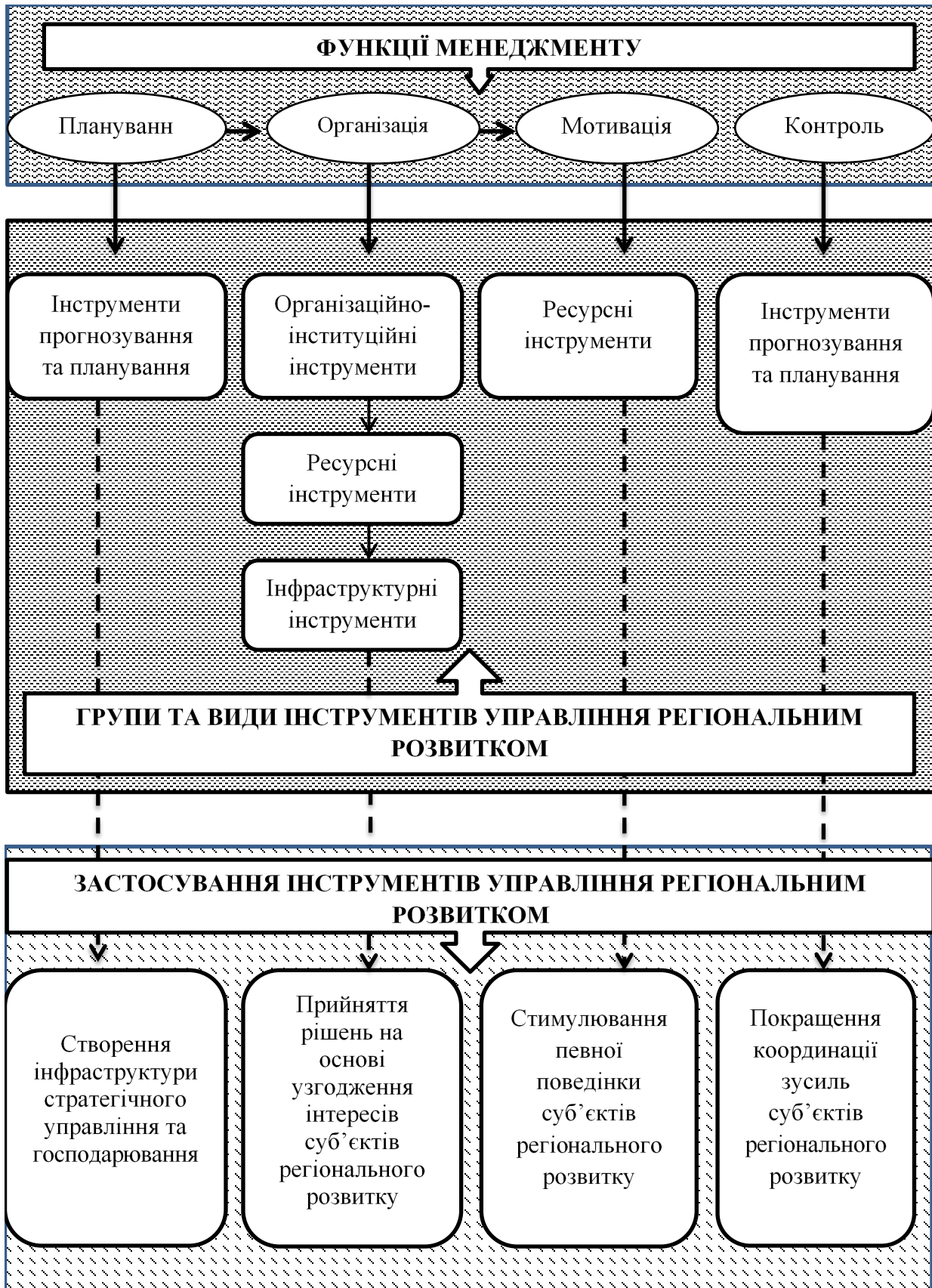

Рисунок 1. Механізм застосування інструментів управління регіональним розвитком

Організаційно-інституційні інструменти впорядковують діяльність суб'єктів регіонального розвитку, залучених до їх використання, ресурсні та інфраструктурні інструменти можуть організувати та мотивувати широке

коло зацікавлених осіб шляхом створення сприятливих умов чи обмежень їх діяльності, тобто механізм використання інструментів управління регіональним розвитком може бути ефективним навіть при застосуванні одного інструмента.

Завершення і висновки Успішне застосування механізму функціонування конкурентоспроможності регіону можливе за рахунок формування і реалізації виваженого портфеля інструментів, які здатні забезпечити чіткі, логічні, збалансовані та обґрунтовані стратегії фінансового забезпечення конкурентоспроможності підприємства вказують найефективніший шлях, найпродуктивніші способи досягнення завдань, забезпечують підприємству вибір перспективних та рентабельних видів діяльності, високий попит на його продукцію, вигідну конкурентну позицію.

Передумовою забезпечення конкурентоспроможності підприємства є визначення складових та обґрунтування системного підходу для досягнення необхідного рівня тих конкурентних переваг, які можуть істотно вплинути на формування ключових компетенцій підприємства або забезпечити досягнення ринкових цілей господарювання у довгостроковій перспективі.

Література:

1. Сотниченко Л. Л. Моніторинг та оцінка як головні інструменти механізму управління розвитком регіональної інфраструктури. *Економіка та держава*. 2015. № 11. С. 60–64.
2. Черчик Л. М. Сутність і складові механізму забезпечення конкурентоспроможності рекреаційної системи регіону. *Регіональна економіка*. 2014. № 4. С. 147-154.
3. Поліщук В. Г., Вахновська Н. А., Іванова І. О. Концептуальна модель фінансової спроможності регіонів держави. *Економічний форум*. 2016. №. 3. С. 131-137.
4. Пономарьова М.С., Кривошея Є.В., Захаров І.К. Маркетингові завдання в посиленні конкурентоспроможності суб'єктів господарювання та зростанні економічної безпеки держави. *Економічна безпека держави в контексті національних інтересів: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Харків, 23 квіт. 2021 р.) Харків : ХНУВС, 2021 С. 134-136.

Abstract. Modern conditions for the functioning of regional socio-economic systems provide for the formation and implementation of competitive advantages of development. Therefore, there is an urgent need to develop an effective regional policy to promote the development of promising, socially oriented areas of the economy. Systematization of tools to influence competitiveness, ensures their integrated use by an effective method in the appropriate mechanism, which is considered as the driving force of the management system. Therefore, the scientific substantiation of the mechanism for ensuring the competitiveness of the region becomes relevant.

The article substantiates the mechanism of application of tools for ensuring the competitiveness of the region, presents the components of the mechanism for ensuring the competitiveness of the region and the peculiarities of their functioning. It is proved that the purpose of using regional development management tools is to maximize the efficiency of regional resources to increase the attractiveness of the region for financial and human capital

Key words: mechanism, tools, competitiveness, entrepreneurial activity, region. eneurial activity, region.